

Дата: 30.05.2023
Клас: 3 – А (ІІ гр.)
Предмет: Українська мова
Вчитель: Капуста В.М.

Текст. Типи текстів.

Мета уроку:

- закріпити знання про будову тексту, вчити розрізняти тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування, вчити складати есе, виконувати завдання за зразком;
- розвивати критичне мислення, увагу, спостережливість, пам'ять, усне і писемне мовлення;
- удосконалювати навички письма;
- формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності;
- виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

29.05.2023

Досліджуємо текст

- Про що повідомляє кожне речення?
- Чи є спільне в цих повідомлень?

Квіти

На лузі багато квітів. Ось рожевіє
конюшина. Вуглинками у траві
горить гвоздика. Повернули біляві
личка до сонечка ромашки. Небом
дивляться із трави сині дзвіночки.
Край доріжки біліє деревій. Ніби
райдуга на землі! Милуйся, але не
рви. Це краса землі.

Що називають текстом

Текст – це група речень, об'єднаних спільним змістом (темою).

Київ — дуже красиве місто. У ньому багато театрів, музеїв, історичних споруд. Є місця для відпочинку і розваг. Це приваблює туристів. Навесні окрасою Києва стають квітучі каштани.

Основні ознаки тексту

1. Пов'язанність речень за змістом (темою).
2. Наявність головної думки.
3. Розвиток змісту в послідовність речень.
4. Зв'язок між реченнями.

Заголовок

Текст має заголовок, який виражає його тему або головну думку.

Весна

Прийшла весна. Настали теплі дні. Дзюрчать веселі ручаї. Хлоп'ята й дівчата поховали ковзани, лижі.

У лісі зацвів ряст. У гайок прилетіли шпаки. Молоденька травичка наче килимок.

На полях почалася весняна сівба. Рівними рядами лягає у ріллю насіння. За тракторами поважно ходять граки.

(43 слова)

Добираємо заголовок

- Уважно прочитайте текст.
- Про що повідомляється в тексті?
- Якій темі він присвячений?
- Спробуйте дібрати заголовок.

У неділю діти пішли у ліс. Вони йшли лугом. Над духмяними квітами дзижчали бджоли.

Ось і ліс. Діти знайшли джерельце. З-під каменю бігла чиста холодна вода. Вона дзюрчала веселим струмочком.

Діти напилися води і залишили біля джерельця кухлик. Натраплять люди на джерело і покуштують холодної водички.

(46 слів)

Будова тексту

Текст складається з трьох частин:
- *зачину, основної частини, кінцівки.*

Зачин готує до сприйняття того, про що йтиметься в тексті.

В основній частині розкривається тема тексту.

Кінцівка - це завершення тексту, підсумок.

Абзац

Текст розбивається на мікротеми (абзаци).

Перше речення абзацу записують з нового рядка, при читанні між абзацами роблять довші паузи.

Знайдіть кінцівку цього тексту.

Письмово

На уроці учні малювали диких тварин.

Дмитрик намалював ведмедя.
Боря – вовка. А Вітя намалював корову. Хто не уважно слухав завдання?

Гімнастика для очей

VIDEO

Типи текстів

Типи текстів:

<u>Текст-розповідь</u>	<u>Текст-опис</u>	<u>Текст-міркування</u>
<i>Розказуємо про якісь події</i>	<i>Яким є предмет чи особа</i>	<i>Щось доводиться або заперечується</i>
Що сталося? Що відбулося?	Який?	Чому? Твердження Доведення Висновок

Текст - розповідь

Що таке розповідь?

Текст-розповідь – це текст в якому розповідається про пригоди або події героїв.

Можна поставити запитання
що робить?

Текст 1

Ромашка росте у полі. Дівчата полюбляють плести віночки з ромашок. Ромашка символізує доброту, ніжність.

- Про що дізналися?

Це текст-
розповідь

Текст - опис

Опис — це висловлювання, у якому йдеться про ознаки предмета та його частин. Ці ознаки є постійними або тимчасовими.

До опису можна поставити одне з таких питань:
який? яка? яке? які?

Маленька білочка за деякий час вкрилася м'якою пухнастою шерстю. А потім розплющила й свої горіхові очі. Вони й завбільшки були як маленький горішок, і на колір такі самі.

Текст - міркування

Запам'ятай!

Міркування – це вид тексту,
в якому розмірковується
про якусь подію, явище чи
поняття.

Текст 3

Ромашка – корисна лікарська рослина.
Вона лікує людину від застуди.

Ромашка відмінний заспокійливий засіб,
корисний для здорового сну і відпочинку.
Чашка чаю з ромашки на
ніч заспокоїть нерви, зніме напругу,
прискорить засипання.

- Яку користь принесе ромашка?

Це текст-міркування.

*У тексті пояснюється, чому саме ромашка –
лікарська рослина*

Добери заголовок і запиши текст.
Кожну частину тексту пиши з абзацу.

Письмово

Твердження	Про калину кажуть, що вона є символом українського народу.
Доведення	І це дійсно так . Калину завжди любили , її порівнювали з гарною дівчиною. Кущ калини садили біля хати та криниці. Кетяги червоних ягід вплітали у дівочий вінок. Ними лікували застуду. Ягоди калини додають людям сили і бадьорості.
Висновок	Тож недарма оспівується ця рослина в піснях, про неї розповідається в легендах і переказах, прислів'ях і приказках.

Текст-есе

Текст, у якому висловлено розмірковування (думки автора) про якийсь предмет, подію, вчинок, власні почуття, називається есе.

Мета тексту — висловити індивідуальні враження й міркування автора з конкретного приводу або предмета

До тексту-есе можна поставити питання **що відчуваю (думаю) з цього приводу?** або **яке моє ставлення?**

Підручник

Сторінка

14

6

Закріплення

1. Мозковий штурм.

Мозковий штурм

- Що таке текст ?
- Що таке текст- розповідь?
- Будова тексту.
- Як пишеться кожна частина?

2. Пригадування.

Пригадай!

- ❖ Що називається текстом?
- ❖ Текст – опис – це...
- ❖ З яких частин складається текст?
- ❖ Що можна підібрати до тексту?
- ❖ Як писати кожен частину тексту?

3. Будова тексту.

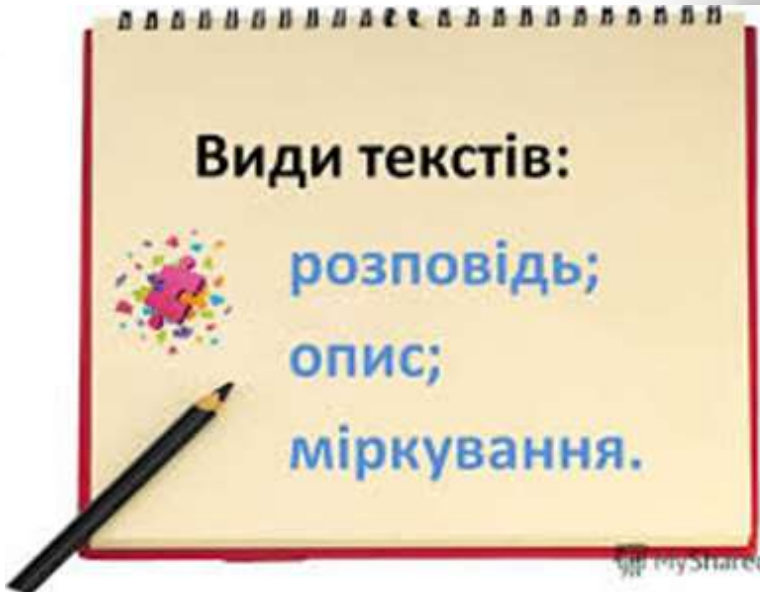

Повторимо

Зачин називає тему висловлювання	Що? Де? Коли?
Основна частина розкриває думку, намічену в зачині	Як? Чому? Хто? Що?
Кінцівка завершує текст, підводить до висновку	Що з того? Для чого?

Кожна частина пишеться з абзацу

4. Види текстів.

Види текстів:

- розповідь;
- опис;
- міркування.

myShared

Домашнє завдання

Вибрати і записати текст-опис

Вибери текст-опис

 Калина 	 Білченя
Ось при дорозі росте калина. Навесні вона вбрана в смарагдові листя і білі квіти. А восени прикрашена червоними кетягами ягід.	Коли Білченя прокинулось, мамі не було в дуплі. Білченя вирішило допомогти мамі. Воно спритно прибралося вдома.

Зворотній зв'язок: Human

або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

Використані ресурси

<https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-tekst-tipi-tekstiv-375601.html>

